

JAVNI POZIV ZA POTICANJE AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI I STVARALAŠTVA, 1. ROK 2025. / DUGOMETRAŽNI DOKUMENTARNI FILM UMJETNIČKI SAVJETNIK: ROBERT TOMIĆ ZUBER

KATEGORIJA: POTICANJE RAZVOJA SCENARIJA I RAZVOJA PROJEKATA DUGOMETRAŽNIH IGRANIH, DUGOMETRAŽNIH DOKUMENTARNIH I ANIMIRANIH FILMOVA – RAZVOJ SCENARIJA DUGOMETRAŽNIH DOKUMENTARNIH FILMOVA – 12. ožujak 2025.

OPĆI OSVRT

Na drugom pozivu ove godine prijavljeno je čak **39 projekta** za razvoj scenarija, što je je značajan porast naspram prošlog poziva (tada 28 prijavljenih scenarija). Svi projekti su razmatrani, odnosno predana je za njih sva potrebna dokumentacija.

I ovdje može veseliti da se naspram prošlog poziva nastavio trend pričanja priča vrlo različitog spektra tema. Od onih biografskih, intimnih, do onih koji donose društveno relevantnu ili povijesnu temu. Ono što se i u ovom pozivu može primijetiti, jest manja okrenutost temama iz sadašnjice. Autori se u nekim projektima okreću eskapizmu do te mjere, da prijavljuju projekte koji govore o temama koje propitkuju prije svega osobne dvojbe, koje nemaju preveliku težinu za širu društvenu zajednicu. U tom duhu, i ovoga puta izostaje žanr istraživačkog filma. Nastavlja se i trend nerazlikovanja prikladnosti pojedinih projekta za televizijsku proizvodnju više od autorskog filma. U tom smislu ponovila se i tendencija manjeg fokusa na dramatsku strukturu njihova buduća projekta, dajući prednost prepričavanju određenih podataka koje autori smatraju bitnijima od same filmske radnje.

Ipak za projekte koje predlažem za potporu, valja već u ovoj fazi reći kako pokazuju tendenciju stvaranja autorskog dokumentarnog filma. Projekti koje predlažem da se podrže donose društveno relevantne teme, ali i u nekim slučajevima i autorski inovativno zamišljene.

Tim slijedom predlažem da se podrži **11 projekata** za sufinanciranje u ovoj kategoriji u ukupnom iznosu od **55.000,00 eura**.

- 1. 2,44 Sara Horvatić (scenaristica i redateljica) / Adrijana Prugovečki (producentica) / Woodz production d.o.o. (produkcija) - predloženi iznos potpore: 5.000 eura**

Debitantski dugometražni dokumentarni film „ceste“ autorice Sare Horvatić, o vozačima teretnih vozila mogao bi biti prava mali dokumentaristički biser. Barem prema onome što je u svom prijedlogu ponudila autorica, nudeći priču vozača teretnih vozila, njihova suočavanja s usamljenošću, stresom, obiteljskim problemima ili pak otuđenjem od njih. U

svojem character driven prijedlogu projekta, nudi protagoniste koji se bave istim poslom, ali i osobnim razlikama. Emil, Stjepan i Karlo različitih su iskustava u svojoj profesiji vozača. Tri različite generacije u gotovo istim kabinama njihovih kamiona koje autorica promatra motivirana vlastitim iskustvom unutar svoje obitelji, kao kćer vozača kamiona. Nepredvidivi mozaik koji nudi, baš zbog svjesnosti o njegovoj različitosti od protagonista do protagonista, iz dana u dan, mogao bi u svojoj konačnici biti vrlo dinamičan, emotivan i potreban dokumentarni film.

2. 7x7x7 Danijela Stanojević (scenaristica) - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

Ovaj tematski bitan prijedlog filma autorice Danijele Stanojević, nudi iznimno relevantnu i suvremenu temu koja u svom loglineu zvuči sjajno - *"Sedam redateljica, sedam scenaristica i sedam producentica odgovaraju na ista pitanja, ali svaka priča drukčije. Kroz njihove riječi, prostore i tišine, '7x7x7' postaje arhiv budućnosti – film koji ne dokumentira prošlost, već traži svoje mjesto u vremenu koje dolazi"*. Govoriti o autoricama, kolegicama redateljicama, scenaristicama i producenticama bitno je za hrvatsku kinematografiju. O njihovom viđenju filmske industrije u nas ne samo da je važno progovoriti, pa i samim dokumentarnim filmom na tu temu, već je zanimljivo da se to do sada u istoj industriji nije učinilo. I upravo zato je napor i prijedlog autorice nešto što se čita s posebnom pažnjom. Gledajući ga u ovoj kategoriji, kao svojevrsno promišljanje, naznaku onoga što bi ovaj film mogao biti, vjerujem da autorica ima prostora za dobar razvoj ovog projekta, koji bi svojom temom, i načinom kako se već sada promišlja mogao intrigirati svoju publiku.

3. BIVŠI ČOVJEK Marko Zdravković Kunac (scenarist) /Pulska filmska radionica (produkcija) - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

Priče koje dolaze iz Pule u posljednje vrijeme u dokumentarnom smislu prava su rijetkost. No, nije samo to ono što intrigira u prijedlogu autora Marka Zdravkovića Kunca. Jer on u svom filmu donosi priču o skoro zaboravljenom građaninu Pule, gradu koji njeguje brend svoje multikulturalnosti. Upravo stoga je sudbina čovjeka koji je u taj grad stigao iz norveških logora, a iz njega morao otići kao umirovljeno vojno lice u vrijeme rata u Hrvatskoj, nakon čega se prisilno seli u Beograd, slomljena srca - bitna ne samo za one koji o toj priči nešto znaju, već i za grad iz kojega dolazi ali i države u kojoj se dogodila. Jer takvu priču (možda je to i pozitivna predrasuda) ne očekujete iz ovog istarskog grada. Kada čitate prijedlog autora o sudbini Dušana Čurića, jednog od osnivača Filmskog kluba Jelen, voditelja tečajeva fotografija, fotografskog kroničara grada kao službenog fotoreportera Večernjeg lista, u konačnici i volontera pulskoga doma za nezbrinutu djecu i dobrog oca dviju kćeri, shvaćate da niti jedan prostor u Hrvatskoj nije bio očuvan od onoga što kolokvijalno možemo nazvati dehumanizacijom rata. Svoj život Dušan Čurić završava u Beogradu, za života ne vrativši se u Pulu unatoč mnogim pozivima. Razočaran, ali ipak bez iskazane gorčine.

4. BRONČANA ZAVJESA Dubravko Merlić (scenarist) / Matej Merlić (producent) / Castor Multimedia d.o.o (produkcija) - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

Glazbu i njen napredak, kontrastirati političkim kontekstom i raspadom jedne države, kako ju je u svojem projektu ponudio autor Dubravkom Merlić, čini se kao vrlo uspješna formula dokumentarnog filma koji bi mogao dati dodatno viđenje razdoblja, o kojem u povijesnom smislu smatramo da znamo gotovo sve. No u njegovom treatmentu u pročitanih 16 sekvenci, vidljivo je kako neke od stvari šira javnost ili nije znala, nije htjela znati, ili pak nije imala prilike doznati. U tom smislu ovaj projekt koji govori o razdoblju u bivšoj Jugoslaviji od smrti Josipa Broza Tita, do koncerta Prljavog kazališta na glavnom zagrebačkom trgu 1989., mogao bi biti prava povijesno dokumentarna poslastica.

5. JA, TANGUERA Ljiljana Šišmanović (scenaristica i redateljica), - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

Ovo je neobična priča o tangu u Hrvatskoj, ne zato što ona originalno pripada drugoj kulturi, a ne onoj ovog društva, već zato što vjerojatno nisam jedina osoba, koja bi se začudila informacijom o zapravo vrlo jakoj sceni onih koji su ljubitelji tog plesa. I onog trena kada ta začuđenost prođe, autorica Ljiljana Šišmanović uspijeva nas uvesti na putovanje sa svojim protagonisticama, koje žele postati tanguera – žene koje uspješno prate muškarca u plesnom koraku tanga. Ovaj projekt svojevrsno je i putovanje emocijama, jer teško je ovaj ples odvojiti od njih, ili pak strasti, erotičnosti, te povjerenja u ovom slučaju žene prema muškarcu, koji ju kroz ples vodi. Svakako nešto što bi se moglo pretvoriti u pravu filmsku poslasticu

6. MIRA Sabina Krešić (scenaristica i producentica) / Rastika (produkcija) - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

Ovoj filmografiji ali i kazalištu i hrvatskoj umjetnosti nedostaje nešto što će progovoriti o biografiji velike glumice i aktivistice, Miri Furlan. Samo ime ove glumice daje dojam nedovršene priče i nakon njene smrti. Koju kao da se do sada nitko nije usudio ispričati. Do trenutka predaje ovog prijedloga projekta, inače uspješne producentice Sabine Krešić, koja se u ovom filmu pojavljuje na autorskoj poziciji inicijalne scenaristice. U svom pismu namjere, autorica ističe da u daljnjim fazama scenarij piše u suradnji s iskusnijim scenaristom ili scenaristicom, kao i da ima želju da ovaj film režira redateljica, s kojom bi dijelila viziju ovog projekta. Kako se god odlučila za svoj autorski tim, u ulozi autorice Sabina Krešić već im sada donosi pomno istraženu biografiju, ali i temu jedne prognane glumice koju je potrebno ispričati, i zbog društva kojem se takvo što ne bi trebalo ponoviti.

7. NAŠI ZAMIŠLJENI OTOCI Ana Grgić (scenaristica i redateljica) / Oliver Sertić (producent) / Restart (produkcija) - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

U svojoj drugoj prijavi autorica Ana Grgić, donoseći priču o svom djedu koja je odводи na poetično putovanje razotkrivanja duhova dalje i bliže prošlosti, pokrenuto raspadom bivše države koje je oblikovalo i njen identitet i sadašnjost, hrabro iskoračuje naspram prošlog prijedloga i u onome što naziva međugeneracijskim dijalogom. Ovoga puta ona otvoreno nudi i svoje viđenje u tom spomenutom dijalogu. Povratkom na Lastovo, gdje je provodila ljeta svog djetinjstva nudi nam kompleksnu historiografiju jedne obitelji, ali istovremeno i jedne epohe.

8. OSNOVNA ŠKOLA Ana Buljan (scenaristica i redateljica) - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

Pitanja nestanka stanovništva na hrvatskim otocima, nerijetko je tema gotovo jednoobraznih novinarskih uradaka. Tema koja je poznata, o kojoj se od izbora do izbora govori, nikako da postane dovoljno društveno relevantno pitanje koje bi se nekom ciljanom demografskom politikom rješavalo. Upravo zato je bitan prijedlog priče autorice Ane Buljan o činjenici da se na otoku Kapriju, nakon 50 godina otvara škola, za samo jednog prvašića – Vala. Njegova učiteljica svakodnevno dolazi iz Šibenika i vodi nastavu Valu, čiji početak ovisi o sezonskom rasporedu Jadrolinije. Ova činjenica nije mala vijest na otoku. U Valovu obrazovanju malo pomalo sudjeluju i sumještani. Kako? Kroz sate prirode i društva Val shvaća kako na njegovu otoku ima flore koja nestaje. Pa uz pomoć sumještana krene u projekt sadnje vrsta nestalih iz uzgoja, ječma i pšenice.

9. TKIVO Lucija Marčec (scenaristica i redateljica) - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

Fizičko, psihičko i društveno zdravlje žena u Hrvatskoj nerijetko je tema onih, koji o položaju žena u društvu vole govoriti s pozicije onih koji obećavaju konstantnu pomoć u unaprjeđenju položaju žena u našem društvu. No, projekti poput ovog autorice Lucije Marčec, nažalost su neposredni dokazi suprotnog ponašanja. Pritom ta opaska ne umanjuje vrijednost njenog projekta, o četiri žene s endometriozom, reproduktivnom bolesti pojedinih žena, koje se uz tu bolest moraju boriti i sa sustavom. Scenaristica i redateljica s kojom protagonistice dijele dijagnozu, vješto ukazuje na strukturu društveno relevantnog filma koja donosi pogled na ono što znači biti žena u današnjem svijetu, ali ujedno i vrlo intimnog svjedočanstva naših sugrađanki, ali i same autorice, koja vrlo decentno a onda organski sve prisutnije, postaje svojevrsna naratorica cijelog filma. Koja na kraju i sama u njegovu finalu donosi emotivni zaključak o procesu snimanja filma.

10. TRG SVIBANJSKIH ŽRTAVA Ines Mrenica Mutevelić (scenaristica) - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

Pričati ratnu priču tri desetljeća nakon što se ona dogodila, iznimno je zahtjevan autorski izazov. Autorica Ines Mrenica Mutevelić donosi priču o sinu civilne žrtve raketiranja Zagreba 1995. godine, koji putuje u daleki estonski zatvor kako bi se pokušao susresti s ratnim zločincem Milanom Martićem, osobom koja je naredila teroristički napad u svibnju 1995. na glavni grad Hrvatske. Samo čekanje hoće li Zlatan Mutevelić, sin ubijene Višanke Ane Mutevelić, dočekati da Milan Martić razgovara s njim, autorica dramaturški ispunjava rekonstrukcijom događaja tijekom raketiranja, kroz koju doznajemo sudbine sedam žrtava. No uz njih, nudi i sugovornike u potrazi glavnog protagonista Zlatana, koji su relevantni svjedoci vremena. Od novinara, međunarodnih političara, umjetnika, vojnih stručnjaka, i obitelji žrtava, na vrlo koherentan način autorica stvara fresku jedne tragedije, koja svojom strukturom, što nije nebitno, podsjeća na sjajne svjetske recentne dokumentarne filmove slične tematike.

11. FRAGMENTI NEVERE Lucija Stojević (scenaristica i redateljica) / Tiha Gudac (producentica) / Arbor Films d.o.o. - predloženi iznos potpore: 5.000 eura

Nerijetko osobna intimna priča protagonista u dokumentarnom filmu, može donijeti uvid u određene društvene pojave, više nego li bilo koja šira društvena akcija koja određenu temu želi aktualizirati. Posljedice Alzheimerova sindroma je tema koja nije nepoznata u širem kontekstu, no što kada s njom, odnosno s članom obitelji koji boluje od te bolesti ostanete sami? Upravo taj uvid projekt Lucije Stojević donosi, kroz priču sina koji bilježi kako sjećanje njegove majke blijedi u toj bolesti. U priči smještenoj u Španjolskoj, autorica ima sjajan pristup svom protagonistu Sebastianu koji dokumentira životnu priču svoje majke Lourdes, 75-godišnje supruge bivšeg diplomata i operne pjevačice. U toj borbi da otrgne njeno sjećanje zaboravu, Sebastian kroz obiteljsku arhivu dobiva uvid u fascinantnu priču od 1960-ih u Barceloni, diplomatskih službi njena supruga diljem Europe u tranziciji – dajući nam posve osobni uvid u društvene promjene, od Ceaușescove Rumunjske do podijeljenog Berlina, Francove Španjolske do nove nade koje zalaskom u 1990-e nudi Bruxelles. Fascinantna paneuropsko svjedočanstvo koje u sadašnjosti blijedi, nudi kompleksni europski dokumentarni film, s hrvatskim autorskim pečatom. Istovremeno ovo je emotivno svjedočanstvo jednog odlaska. Osobe iznimno bitne u životu protagonista, koji se ovom svojevrsnom kronikom jednog života, trudi taj odlazak učiniti što dostojanstvenijim.